

Samouprava

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

LETO 1937

LJUBLJANA, V OKTOBRU 1937

ŠTEV. 8

D. Ulaga:

Kaj hoče zakon o obvezni telesni vzgoji.

Kraljevska vlada je pristopila k izvirilvi zakona o obvezni telesni vzgoji. Ker je izvajanje tega zakona poverjeno v pretežni meri občini, ki se ji nalagajo novi, zanjo doslej tuji posli in — nova bremena, je treba, da se seznanijo tudi naši čitatelji s tem predmetom, o katerem se prav sedaj pri oblastoih in v javnosti mnogo razpravlja. Prinašamo zato informativna članka strokovnih referentov g. D. Ulage od ministrstva in g. A. Lenarda od kr. banske uprave.

Vsaka novotarija naleti v začetku na večji ali manjši odpor. V davnih časih, ko so začeli graditi železnice, so marsikje protestirali proti novi prometni napravi. Istotako je znano, da so v mnogih krajih protestirali proti uvedbi obvezne ljudskošolske vzgoje. Ni pa modro godrnjati proti ustanovi, katere še ne poznamo...

Naloga države je, da skrbi za čim boljšo vzgojo in izobrazbo svojih državljanov. To dolžnost sta prevzeli šola in cerkev. V šoli se nauči mladina čitati, računati in slično, cerkev skrbi za moralno in sploh duhovno vzgojo, nimamo pa še splošne ustanove, ki bi skrbela za zdravstveno vzgojo naše mladine. Ko imajo Madžari že od l. 1920 zakon o obvezni telesni vzgoji naroda, ko je v Italiji že vsa izvenšolska mladina organizirana v organizacijah, v katerih se krepí v športnih igrah na svežem zraku, ko so vse napredne države že storile energične ukrepe za zdravstveni podvig mladine, smo dobili vendar tudi mi zakon, kateremu je zdravje in telesna odpornost mladine glavni namen.

Imamo telovadne in športne organizacije...

Če bi bil človek le duhovno bitje, bi bilo čisto prav, da skrbimo le za duhovni napredek; ker pa je človek duhovno in telesno bitje, je potrebno, da so državni vzgojni cilji nekako sledeči: na eni strani vsestranska izobrazba, srčna kultura in značajnost, na drugi pa zdravo, odporno, žilavo in močno telo. Z drugimi besedami: naloga državljsanske mladinske vzgoje je, da oblikuje

generacije, ki bodo v duhovnem in telesnem pogledu popolnoma sposobne za težke življenjske naloge. Zaradi tega država pozdravlja delo kakor prosvetnih, tako tudi telovadnih in športnih društev. Pogrešno pa je misliti, da je dovolj, če imamo v dravski banovini par sto fantovskih odsekov, sokolskih društev in športnih klubov, ki se bavijo s telesno vzgojo. Naša privatna iniciativa je hvalevredna, vendar ne more izpolnjevati potreb celokupne državljanske telesne vzgoje. Po statistikah ministrstva za telesno vzgojo naroda je dognano, da se udeležuje telovadbe v raznih organizacijah le štiri do pet odstotkov jugoslovanske mladine! Za državo in zlasti za vojsko pa ni merodajna le peščica mladine, ki se krepi v privatnih organizacijah; država mora imeti pred očmi vzgojo vsega naroda in zlasti ogromne večine mladine. Tudi zaradi tega je bil zakon o obvezni telesni vzgoji potreben.

Namen zakona.

Namen zakona o obvezni telesni vzgoji je izražen v § 1., ki se glasi: »Da bi se mladina dvigala v telesnem, moralnem in narodnostnem oziru, se uvede obvezen pouk telesne vzgoje za vso moško in žensko mladino kraljevine Jugoslavije v vseh šolah, za vso moško izvenšolsko mladino pa od končane ljudske (nadaljevalne) šole do izpolnjenega dvajsetega leta.«

Občine bo zanimalo zlasti delo z izvenšolsko moško mladino. Po novem zakonu je naloga vsake občine, da izdela spisek moške mladine, ki spada pod zakon o obvezni telesni vzgoji. Za to mladino mora občina organizirati nedeljske tečaje, in sicer enkrat tedensko po devetdeset minut. Na teh tečajih se bo mladina vadila v redovnih vajah, ki morajo biti izvajane po vojaških predpisih, dalje se bo vadila v telovadbi na orodju, v lahki atletiki, športnih igrah itd. V krajih, kjer je podana možnost plavanja, bo plavanje glavni šport, v planinskih krajih se bo gojilo poleti planinstvo, pozimi smučanje, ob morju veslanje in slično. Telesna vzgoja bo morala biti vsestranska, da bi imeli mladeniči od nje čim večjo korist, ozirala pa se bo na krajevne potrebe in interese.

Razen tega ima zakon o obvezni telesni vzgoji namen, da usposobi mladino za vzorno službo domovini v vojski. Zato se bodo mladeniči vadili tudi v streljanju, čitanju zemljevidov in v drugih vajah, ki imajo značaj predvojaške vzgoje. Ko bodo že v nedeljskih tečajih dobili osnovno vojaško izobrazbo, jim ne bo treba služiti polnega roka kakor doslej, temveč bodo imeli skrajšan rok, kar velja že sedaj za sokolske telovadce. To bo vsekakor ogromnega pomena za državni proračun, ki bo potem, ko bodo mladeniči vstopali v vojsko dobro vzgojeni in poučeni o osnovnih vojaških veščinah, kar se tiče šolanja in prehrane vojske, manjši.

Tudi z vidika mladinske vzgoje moramo zakon o obvezni telesni vzgoji pozdraviti. Izvenšolska mladina, ki je bila v veliki meri doslej prepuščena sama sebi, je dobila z novim zakonom svojo stalno nedeljsko šolo. V tej šoli bodo fantje urili svoja telesa, v viteških tekmah bodo merili svoje moči, negovali bodo

ljubezen do kralja in domovine, učili se bodo zemljepisa, zgodovine in zdravoslovja. Navadili se bodo lepega-obnašanja, stalni higijenski pregledi jih bodo prisilili, da bodo pazili na čistost svojega telesa. V nedeljskih tečajih se bo vršila propaganda proti pijančevanju in surovosti, letni zdravniški pregledi pa bodo bdeli nad zdravstvenim stanjem moške mladine. V tečajih se bo vršila tudi verska vzgoja, in sicer slično kakor v vojski.

Organizacija nedeljskih tečajev.

Na prvi pogled je videti organizacija nedeljskih tečajev težka in draga. Naglasiti pa želim, da ima ministrstvo za telesno vzgojo jasno sliko o težavah, s katerimi se morajo revnejše občine boriti. Zato se ta zakon uvaja p o s t o p o m a, ozirajoč se na krajevne potrebe in možnosti.

Doslej so že vse občine pripravile spiske mladeničev, ki spadajo pod zakon. Nadaljnja naloga občine je, da odredi bodisi šolsko, društveno ali katerokoli telovadišče, kjer se bodo vršile praktične vaje. Občine, kjer za enkrat še ni telovadišč, bodo pač morale izbrati katerikoli primeren prostor, ki ga bo vodstvo tečaja tekom časa uredilo. Drago telovadno orodje je nepotrebno, namesto kopja se bodo metale palice, namesto krogle kamen, zemljišče bodo splanirali in uredili tečajniki sami. Potrebna je le dobra volja!

Organizacija obvezne telesne vzgoje ne bo mogla biti pri vseh občinah enaka. Dočim bodo velike občine nastavile posebnega »šefa odseka za obvezno telesno vzgojo«, tajnika, blagajnika in zdravnika, bo aparat pri manjših odnosno revnejših občinah nekako sledeč: Spiske in potrebne knjige bo vodil občinski tajnik, dolžnost šefa ali vodje pa bo prevzel župan ali kak občinski odbornik. Praktično vzgojo bodo vodili učitelji, ki so rezervni oficirji, poleg njih pa tudi druge osebe, ki imajo vsaj malo maturo in ki so končali enomesečni tečaj, katere prireja ministrstvo za telesno vzgojo. V krajih, kjer primanjkuje kvalificiranih ljudi, je prepuščeno krajevnim faktorjem, da izberejo najprimernejše moči (preizkušene vaditelje telovadnih in športnih organizacij), ki naj prevzamejo vaditeljsko dolžnost v tečajih. Honoriranje tega dela je za enkrat prepuščeno občinam, v večini primerov pa delajo vaditelji brezplačno.

Po § 7. zakona o obvezni telesni vzgoji je razumeti, da se bo tudi sokolskim in drugim telovadnim organizacijam poverila vršitev omenjenega zakona. Za to pa si morajo dobiti organizacije posebno dovoljenje s strani ministra za telesno vzgojo. Tako dovoljenje se doslej še ni izdalo in zdi se, da hoče država zaupati vse delo le samoupravnim edinicam, to je občinam, okrajem in banovinam. Glavni delež bodo imeli pri tem ljudskošolski učitelji, za katere se vršijo v Belgradu pri ministrstvu za telesno vzgojo stalni enomesečni tečaji. Te tečaje absolvira mesečno po sto učiteljev, kar pomeni, da bodo dobile občine kvalificirane moči

za vodstvo nedeljskih tečajev šele čez nekaj let. Do tega časa si bodo morale pač pomagati z nekvalificiranim osebjem.

Podrobnejša navodila za organizacijo obvezne telesne vzgoje so izšla v posebni knjižici (»Zakon o obaveznem telesnom vaspitanju i Uredba o osnivanju i radu prazničnih tečajeva i o izvršenju ostalih odredaba zakona, O. Br. 1175/57«), ki bo izšla v kratkem tudi v slovenskem jeziku.

A. Lenard:

Organizacija obvezne telesne vzgoje.

Obvezna telesna vzgoja mladine, ki jo za vso državo uvaja zakon o obvezni telesni vzgoji z dne 17. januarja 1954, ima naslednji namen:

1. da se razvije nacionalna zavest mladine in ljubezen do domovine, kar naj se izraža v pripravljenosti, doprinese kakršnokoli žrtev za njeno obrambo;

2. da se pomaga prirodnemu razvoju mladega organizma, preprečujejo in uničujejo slabi in škodljivi vplivi in njih posledice;

3. da se razvije delovna sposobnost mladega organizma, v prvi vrsti hitrost in okretnost;

4. da se izoblikujejo duševne sposobnosti in vrline, pred vsem močna volja, prisotnost duha, hrabrost, samoobvladovanje, smisel za lepoto, tovarištvo, družabnost in pa čut dolžnosti ter discipline;

5. da se vzbudi razumevanje za telesno vzgojo in higieno, kar vse je predpogoj za zdravje sedanje in bodočih generacij;

6. da se dvigne splošna zdravstvena odpornost in vojaška vrednost državljanov, ki bodo bodoči branilci domovine in da se mladina že v mladih letih privadi na težkoče napore vojaške službe.

Ta obvezna telesna vzgoja se bo izvajala za vso moško in žensko mladino v državnih, samoupravnih, konfesionalnih in privatnih šolah (razen univerze in njej enakovrednih visokih šol), za izvenšolsko mladino pa se bo izvajala od končane ljudske šole pa do končanega 20. starostnega leta. Pri obvezni telesni vzgoji izvenšolske mladine so upoštevani in obvezani le moški, dočim so ženske izvzete.

V šolah se bo obvezna telesna vzgoja vršila po učnem načrtu, ki ga predpiše minister za telesno vzgojo naroda sporazumno z ministri, v katerih resor poedine šole spadajo. Za izvenšolsko mladino pa se obvezna telesna vzgoja izvaja po posebnem, nalašč za to izdelanem načrtu in programu v:

1. nedeljskih tečajih,

2. v sokolskih društvih in četah in vseh ostalih udruženjih in ustanovah, katerih cilj je telesna vzgoja in ki dobijo od ministra za telesno vzgojo naroda za izvajanje obvezne telesne vzgoje

posebno odobrenje. Ta društva pa smejo po prejemu tega odobrenja v smislu zakona o obvezni telesni vzgoji vzgajati le svoje člane.

Vsaka politična, kulturna in verska agitacija pri obvezni telesni vzgoji je najstrožje prepovedana in se kaznuje po predpisih zakona o obvezni telesni vzgoji.

Da se uvede obvezna telesna vzgoja, je potrebno mnogo organizatoričnega dela. Vrhovno nadzorstvo nad obvezno telesno vzgojo vrši ministrstvo za telesno vzgojo naroda preko svojih organov v ministrstvu in občeupravnih oblastvih, katerim se po potrebi dodeljujejo strokovni referenti. V smislu § 19. zakona o obvezni telesni vzgoji morejo na zahtevo ministra za telesno vzgojo naroda resorni ministri, odnosno bani, odrediti poedine državne, banovinske, kakor tudi ostale samoupravne uslužbenke, da vršijo poleg svoje redne dolžnosti tudi dolžnost strokovnega referenta, vaditelja ali kakšno pomožno dolžnost pri obvezni telesni vzgoji. Ti uslužbenci morajo vršiti odredjene jim dolžnosti vestno in marljivo; za vsako nepravilnost, zanikrnost, nevestnost in prekršek službene dolžnosti se kaznujejo v smislu zakona o uradnikih.

Vsi posli obvezne telesne vzgoje pri banskih upravah spadajo v pristojnost bana dotične banovine. V okrajih pa vrši te posle okrajni načelnik po navodilih in naredbah banske uprave.

V pristojnost bana in okrajnega načelnika spada:

a) da odobravata pravilnike za delo občinskih odsekov; če odsek ni ustanovljen, potrjujeta način, kako se bodo v občini vodili posli, tičoč se obvezne telesne vzgoje;

b) da postavljata in odobravata postavitev vaditeljev in o tem obveščata ministrstvo za telesno vzgojo naroda;

c) da skrbita za uspešno delo v nedeljskih tečajih in v združenjih, ki imajo za izvajanje telesne vzgoje odobrenje;

č) da o uspehu v nedeljskih tečajih in o vsem ukrenjenem rednim potom obveščata ministrstvo za telesno vzgojo naroda;

d) da nadzorujeta delo v nedeljskih tečajih, da obiskujeta nedeljske tečaje in društva in skrbita za uspešno izvajanje obvezne telesne vzgoje v smislu zakona in uredbe;

e) da čuvata nad zdravstvenim nadzorom mladine in nad higieno;

f) da ugotavljata točnost spiskov, nastale spremembe, kakor tudi redno posečanje tečajev od strani obveznikov in vršenje pouka s strani vaditeljev.

Strokovni referenti obvezne telesne vzgoje pri okrajnih načelstvih naj bi bili aktivni častniki glavnih zvrstí vojske. Ker pa na sedežih vseh okrajnih načelstev ni rednih čet, zaradi tega se morejo na sedežih takih okrajnih načelstev postavljati za strokovne referente tudi a) učitelji ljudskih šol, ki so zaposleni v prosvetnih pisarnah okrajnih načelstev; b) okrajni vojaški referenti; c) učitelji telovadbe in gimnastike. Želeti je, da bi bili strokovni referenti, če že ne aktivni, pa vsaj rezervni častniki.

Mestna poglavarstva osnujejo v svojem sestavu posebno

odsek obvezne telesne vzgoje, ki bo vršil vse tozadevne posle. Tudi ostale občinske uprave naj bi ustanovile poseben odsek, a v malih podeželskih občinah, kjer je le malo število obveznikov, zadostuje, da se odredi iz vrst občinskih uslužbencev ena do dve osebi, da poleg svoje redne dolžnosti s pomočjo vaditeljev v nedeljskih tečajih vršita posle v smislu zakona o obvezni telesni vzgoji.

Odsek obvezne telesne vzgoje ima svoje posebno delovodstvo. V zbiranju podatkov, dajanju pojasnil in pouka je v notranjem občevarstvu samostojen in dopisuje neposredno s podpisom šefa odseka. V občevarstvu z višjimi upravnimi in nadzornimi oblastvi ali v dopisovanju večjega pomena pa podpisuje odpravke predsednik občine. Dolžnosti odseka so:

1. da vsako leto do 1. aprila s pomočjo matičarjev in s sodelovanjem rekrutnega odseka izdela glavne spiske vseh obveznikov po letih rojstva;

2. da odredi in uredi potrebne prostore in zemljišča, kjer bi se mogla vršiti obvezna telesna vzgoja v nedeljskih tečajih;

3. da nadzoruje redno in pravilno vršenje nedeljskih tečajev, zdravniških pregledov mladine in da skrbi za red in disciplino v tečajih;

4. da izdela in predloži v odobrenje občinski upravi načrt proračuna odseka;

5. da upravlja fond nedeljskih tečajev in predlaga porabo denarja iz fonda. Pri vsaki občinski upravi naj se namreč ustanovi fond nedeljskih tečajev, v katerega se stekajo darovi, volila, drugi dohodki in pa kazni, ki se izrekajo za prekrške po tem zakonu. Denar iz tega fonda se sme uporabiti samo za vzdrževanje dotičnega nedeljskega tečaja;

6. da redno popravlja spiske obveznikov, a v slučaju izselitve obveščca o tem in pošilja podatke pristojni občinski upravi, da zbira podatke o priseljenih obveznikih, da jih vnaša v svoje spiske in da jih (v zakonskem roku 30 dni) prisili, da se udeležujejo tečajev obvezne telesne vzgoje;

7. da je stalno v stikih z društvi in združenji na področju dotične občine, katerim je ministrstvo izdalo odobrenje za izvajanje obvezne telesne vzgoje; da kontrolira, ali vsi obvezniki, prijavljeni kot člani teh društev, v resnici posečajo tečaje v teh društvih in da obveznike, ki izstopijo iz teh društev, odreja v najbližje nedeljske tečaje;

8. da sodeluje z vaditelji v nedeljskih tečajih, odreja namestnike zadržanim vaditeljem, jih oskrbuje z učbeniki, navodili in naredbami nadrejenih oblasti, kolikor se te tičejo telesne vzgoje, da v sporazumu z nadrejenimi oblastvi razdeljuje vaditelje v posamezne tečaje;

9. da je stalno v zvezi z vsemi nadrejenimi oblastvi in da na zahtevo teh daje ali pripravlja potrebne odgovore, referate ali predloge, da za občinsko upravo pripravlja predloge, kako bi se izpopolnila vzgoja in delo v nedeljskih tečajih, itd.;

10. da vodi inventar pisarniškega materiala, pribora, orodja in ostalih predmetov za vezbanje obveznikov v nedeljskih tečajih, čuva in skrbi za popravilo teh predmetov in jih dodeljuje posameznim tečajem, da jih po končanem pouku zbira, čisti, da skrbi za čistočo, zračenje in eventualno kurjenje prostorov, ki se uporabljajo za obvezno telesno vzgojo;

11. da predlaga način kaznovanja in višino kazni za obveznike, starše, varuhe in delodajalce.

Obvezniki obvezne telesne vzgoje v nedeljskih tečajih se za prekrške in neizpolnjevanje dolžnosti po tem zakonu kaznujejo od občupravnih oblastev I. stopnje na prijavo vaditelja v nedeljskem tečaju z opominom, ukorom, za težje slučaje pa z globo od 5 do 500 din, ali pa z zaporom do 5 dni. Z isto kaznijo se kaznujejo njihovi starši, varuhi in delodajalci, če povzročijo neizpolnjevanje dolžnosti ali neposlušnost obveznika. Z isto kaznijo se kaznujejo tudi druge osebe, ki povzročijo na kakršenkoli način neizpolnjevanje dolžnosti po tem zakonu.

Kdor bi javno ali na kakršenkoli drugi način pozival bodisi obveznike, starše, varuhe ali delodajalce obveznikov na odpor ali neposlušnost napram oblastem ali kakšnemu uslužbencu, ki opravlja dolžnost v smislu zakona o obvezni telesni vzgoji, se kaznuje z zaporom do enega leta.

Kdor oblast ali uslužbenca pri vršenju njihove uradne dolžnosti v smislu tega zakona zasmehuje ali prezira, ali da povod, da jih prezirajo in zasmehujejo drugi, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 5000 din.

Odsek obvezne telesne vzgoje sestavljajo:

šef, strokovnjak v organizacijskih, administrativnih in tehničnih vprašanih telesne vzgoje;

blagajnik fonda nedeljskih tečajev, ki je istočasno tudi upravitelj inventarja odseka in priprav ter ostalih predmetov za vzgojo v nedeljskih tečajih:

1—2 mlajša zdravnika;

1—2 pisarja in

služitelj.

Da bi se strokovno izobrazilo zahtevano število vaditeljev za nedeljske tečaje, prireja ministristvo tečaje za vaditelje, v katere se sprejemajo: 1. učitelji ljudskih šol, 2. rezervni častniki, 3. učitelji telovadbe in gimnastike in 4. tehnični organi organizacij, ki so si za izvajanje obvezne telesne vzgoje nad svojimi člani priskrbele odobrenje ministristva. Ti morajo imeti vsaj srednješolsko malo maturo. Dokler pa se v tečajih ne formira potrebno število kvalificiranih vaditeljev, naj bi obvezno telesno vzgojo vršili gori navedeni, ki pa se naj postopoma prijavljajo v te tečaje, ki jih prireja ministristvo. Vaditelje v nedeljskih tečajih predlagajo občinske uprave okrajnemu načelniku, ki jih za vaditelje nato postavi po predhodnem odobrenju kraljevske banske uprave.

Obvezna telesna vzgoja v nedeljskih tečajih se vrši na odprtem prostoru, ali pa v prostorih državnih, banovinskih, konfesionalnih in samoupravnih šol ter ostalih zgradb, ki morejo služiti temu namenu.

Učno leto v nedeljskih tečajih traja od 1. aprila enega do 31. marca drugega leta. Pouk se izvaja ob nedeljah, izvenzemski državne in velike cerkvene praznike, ki padejo na nedeljo.

Nedeljski tečaji se morajo vršiti tako, da se obvezniki morejo udeležiti službe božje. Čas pričetka tečaja naj občinska uprava določi v sporazumu s cerkvenimi predstojniki z ozirom na krajevne prilike, a v mestih tudi v sporazumu z upravitelji trgovskih, obrtnih in sličnih nedeljskih šol (tečajev).

Pouk traja eno do dve uri, v slučaju izleta ali posebne potrebe tudi dalj časa.

*

Da se čuje tudi mnenje izven uradnih krogov, objavljamo v naslednjem predlog znanega delavca na polju telesne vzgoje g. I. Kermavnerja, kot izoleček iz članka: »Kako praktično uveljaviti zakon o obvezni telesni vzgoji naroda« (»Slovenec« z dne 19. oktobra 1937, št. 240). Vabimo pa pri tej priliki tudi gg. župane, občinske uslužbence in izkušene telesnovzgojne delavce-organizatorje, da se javijo k besedi.

Pogrešno bi bilo obvezno telesno vzgojo forsirati po vsej državi in po vseh občinah naenkrat. Poglejmo samo naše kraje, na teritorij dravske banovine, kjer bo stvar — četudi težko — a izmed vseh krajev v državi še najlažje izvedljiva. Zakon bo treba izvajati, ker drugače ne bo onega učinka, ki ga hoče naredbodavec. Toda ne samo s sankcijami, ki so predvidene, ampak je treba ubrati drugo, pravilnejšo pot. V naši centrali v Ljubljani moramo zbrati kader ljudi, ki poznajo naše razmere, ki se na šport in telovadbo razumejo in ki bodo popolnoma na jasnem, kaj hočejo in kje ter kako bodo začeli. Pred vsem bi bilo treba v enomesečnem tečaju v Ljubljani (prireditelj banska uprava) s pomočjo in podporo ministrstva za telesno vzgojo izvežbati toliko vaditeljev, kolikor jih potrebujemo za izvajanje zakona pri mestnih občinah v dravski banovini (zaenkrat: Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Celje, Maribor, Ptuj). V letu 1938. naj bi se izvajal zakon samo v omenjenih občinah. Tekom leta 1938. naj bi se nadaljevali enomesečni tečaji v Ljubljani (prireditelj banska uprava in ministrstvo za telesno vzgojo naroda), da dobimo v vseh občinah potrebno število izvežbanih vaditeljev, odnosno trenerjev. V letu 1939. se naj začne izvajati zakon o obvezni telesni vzgoji v vseh trgih dravske banovine. Na podlagi skušenj, ki bi se jih dobilo tekom dveletne dobe, pa bi se najbrž v letu 1940. dal izvesti zakon po vseh ostalih občinah. Med tem naj bi se pri okrajih in občinah vse potrebno pripravilo (referenti, osebje itd.), tako da bi se kolikor mogoče približali cilju, ki ga je hotel naredbodavec z zakonom doseči.

Nekaj statistike h komasaciji občin.

Z 11. oktobrom t. l. je stopil v veljavo kraljevi ukaz z dne 1. septembra 1937 o spojitvi, razdružitvi in pregrupaciji nekaterih občin dravske banovine ter o nekaterih spremembah imena in sedeža občin. To je tretji izmed velikih ukazov, s katerimi so se avtoritativnim potom preuredila ozemlja naših občin, prilagodujoč jih predpisom zakona o občinah in zahtevam sodobne občinske uprave. S tem ukazom, s katerim so se rešili primeri, ki se v postopku po § 6. zakona o občinah niso mogli rešiti, je zaključeno štiriletno, zelo težavno in kočljivo ter mnogo moteno delo, ki naj bi izvedlo prehod iz tradicionalnega, pri nas celo stoletje obstoječega sistema malih občin v novi sistem velike občine.

Zanimalo bo sedaj, kakšen je rezultat tega dela. Številčno je ta rezultat viden iz priključenega tabelarnega pregleda, ki prikazuje stanje naših občin v dobi izpred komasacije (do 10. septembra 1933) in stanje po komasaciji (po 11. oktobru 1937). Podatki za prejšnje stanje temeljijo na popisu prebivalstva iz leta 1931. in so zbrani (po stanju iz leta 1931.) v Samoupravi št. 7 iz leta 1931. Podatki za novo stanje niso čisto točni: štiriletno komasiranje je namreč spravilo vse evidenčne posle v tak nered, da nimajo točnih podatkov ne banska uprava, ne okrajna načelstva, niti občine same ne. Vendar pa bistvenih napak v tabeli ne bo.

Iz tabele vidimo predvsem, da se je število občin dravske banovine reduciralo od 1069 na 407, to je na približno dve petini prejšnjega števila. Ukinjenih je 662 občin. Občin s pod 500 ali celo pod 100 prebivalci ni več, vse ostale skupine pa so pomaknjene močno navzgor. Občin s pod 1000 prebivalci je bilo prej 765 (71%), danes jih je le še 23 (5.5%), občin s pod 2000 prebivalci prej 939 (88%), danes 151 (37%). Nasprotno pa je število močnih občin relativno in absolutno naraslo; občin z nad 2000 prebivalci je bilo prej samo 150 (12%), danes 256 (63%), in občin z nad 5000 prebivalci prej 15 (1.3%), danes 26 (6.5%).

Kljub tej močni redukciji občin pa dosega v § 3. zakona o občinah kot normale postavljeno število 5000 prebivalcev samo 133 (33%) občin, tako da sta dve tretjini (274 ali 67%) naših občin še vedno pod »zakonito mero«. Dravska banovina se kot gorata pokrajina pač ne da šablonsko komasirati; narava je dala tukaj v terenski gravitaciji tudi občini svojo neizpremenljivo mejo. Ravno v hribih so se morale skoraj vse občine, ki so bile v letu 1933. ukinjene in priključene velikim dolinskim občinam, zopet vzpostaviti, ker se je bilo ustvarilo za hribovsko prebivalstvo nevzdržno stanje.

V stanju mestnih občin ni bilo izprememb. Predlog, da se tudi občini Kranj in Novo mesto podredita zakonu o mestnih občinah in postaneta s tem »avtonomni«, ni prodrli; odklonjen je bil sicer od občin samih. Pač pa je bila mestnim občinam Ljubljani,

Okraj (mestna občina)	Pred komasacijo je bilo občin s prebivalcev							Po komasaciji je občin s prebivalcev							
	pod 100	100—500	500—1000	1000—2000	2000—5000	5000—10.000	nad 10.000	vseh	pod 1000	1000—2000	2000—5000	5000—5000	5000—10.000	nad 10.000	vseh
Brežice	1	11	7	8	5	—	—	32	1	5	8	4	—	—	18
Celje	—	2	8	13	8	1	—	32	—	7	11	4	—	—	22
Črnomelj	—	9	15	5	3	—	—	32	—	4	3	4	—	—	11
Dravograd	—	4	12	9	3	—	—	28	—	5	4	5	—	—	12
Gornji grad	—	—	4	2	5	—	—	11	—	4	3	2	—	—	9
Kamnik	—	27	22	5	3	—	—	57	3	9	5	2	1	—	20
Kočevje	—	14	9	11	5	—	—	39	—	1	5	5	2	—	13
Konjice	—	3	17	3	2	—	—	25	—	1	2	2	1	—	6
Kranj	—	—	7	3	9	—	—	19	3	7	1	5	1	—	17
Krško	—	—	—	5	13	2	—	20	—	4	6	5	2	—	17
Laško	—	—	1	1	5	—	1	8	—	—	2	3	1	1	7
Lendava	—	11	24	12	1	—	—	48	—	2	3	5	1	—	11
Litija	—	18	10	7	3	—	—	40	2	8	4	1	2	—	17
Ljubljana	—	3	9	10	10	5	—	37	3	11	7	5	2	—	28
Ljutomer	—	37	28	3	—	1	—	69	—	2	3	5	2	—	12
Logatec	—	—	3	4	6	—	—	15	1	4	3	3	1	—	12
Maribor-desni	—	43	29	8	3	—	—	85	—	5	5	7	2	—	19
Maribor-levi	—	51	30	11	2	—	—	94	—	7	8	6	1	—	22
Murska Sobota	3	86	30	2	1	—	—	122	—	2	4	11	—	—	17
Novo mesto	—	1	5	6	10	1	—	25	2	9	6	4	1	—	22
Ptuj	—	43	52	16	—	—	—	111	—	11	12	7	—	—	30
Radovljica	—	3	5	8	5	1	—	22	5	7	4	3	1	—	18
Slovenjgradec	—	2	14	9	2	—	—	27	3	4	2	4	—	—	15
Škofja Loka	—	—	3	3	5	—	—	11	1	3	6	1	—	—	11
Šmarje	—	27	22	10	3	—	—	62	1	8	6	4	—	—	19
Ljubljana (mesto)								1	1						1
Maribor (mesto)								1	1						1
Celje (mesto)						1		1							1
Ptuj (mesto)						1		1					1		1
Cela banovina	4	395	366	174	115	12	3	1069	23	128	123	107	22	4	407
(v odstotkih	0·4	37	34	16·3	11	1	0·5	%	5·5	31	30	27	5·5	1	%)

Celju in Ptuju priključena njih okolica (cele občine ali deli). Le pri Mariboru je zašla priključitev okolice na mrtvo točko, s katere se ni ganila in se očitno tudi ne bo.

V zvezi s komasacijo občin se je obravnavala tudi pregrupacija upravnih okrajev, za kar je imela vlada do lanskega leta enako pooblastilo kakor za občinske teritorije. Ni šlo sicer za spajanje okrajev, četudi je bila prvotno nameravana ukinitvev par okrajev. Prebivalstvo je še zahtevalo, da se število okrajev pomnoži. Mnogo izprememb ni bilo: število okrajev se je z ustanovitvijo škofjeloškega okraja povečalo od 24 na 25, ostale izpremembe so se med seboj izravnale (novo ustanovljeni metliški okraj je bil po par letih obstoja zopet ukinjen, čabarski okraj pa smo bili že prej zamenjali za črnomeljskega).

Omenim naj še, da je število mest, to je onih krajev, ki imajo naziv mesta — mestne občine so samo Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj — ostalo neizpremenjeno (22). Naziva mesta jim pa ni vzel ne zakon o mestnih občinah, ne morebitna vkomasacija s selskimi občinami. V slednjih primerih pripada naziv »mesto« seveda samo kraju, ki je ta naziv že prej imel, ne pa celi komasirani občini.

V tisku je

PREGLLED OBČIN DRAVSKE BANOVINE

po najnovejšem stanju

(oktober 1957) in po stanju izpred komasacije občin (1955), z vsemi vmesnimi izpremembami. Ker je bilo v teh štirih letih bistveno izpremenjeno ozemlje skoraj vseh občin, mnogih tudi po večkrat, ter je bilo precej občin na novo ustanovljenih, še več pa ukinjenih, preimenovanih itd., je postal tak pregled vsaki občini in vsakemu, ki ima z občinami opraviti, nujno potreben. Knjižica je sestavljena po strokovnih referentih banske uprave in bo točna in pregledna. Izide v založbi »Županske zveze« v pričetku novembra. Priporočamo jo že danes vsakomur v nakup.

Uprašanja in odgovori

29. Domovinstvo ločene žene in otrok ločencev.

Kam je pristojna žena in otroci moža, ki živi dejansko, pa ne sodno ločen od svoje žene in otrok? Obč. S.

Odgovor: Dejanska, nesodna ločitev moža in žene je brez vsakega pravnega učinka. Zato so žena in otroci še vedno pristojni v tisto občino, v katero je pristojen njihov ločeno živeči mož oziroma oče. Žena takega moža ne more v nobenem primeru pridobiti niti sama, niti za svoje otroke domovinstva v drugi občini, pa četudi bi bila to rojstna občina žene in četudi bi v njej živela žena že od rojstva. Dokler zakon ni sodno ločen, je in ostane merodajno le moževo (oziroma očetovo) domovinstvo.

30. Upravna izvršba.

Ali je administrativna izvršba na plačo delavca dopustna in kako se izvrši žepna rubež? Obč. S.

Odgovor: V smislu §§ 142. in 160. zakona o občnem upravnem postopku je upravna eksekucija dopustna le na premične telesne stvari. Ker pa v smislu občega državlanskega zakona plača ni premična telesna stvar, zato je tudi upravna izvršba na plačo nedopustna. Za take izvršbe je pristojno le sodišče in je vsled tega odločba okrajnega načelstva, ako je izdala tako odločbo, nična. Vrnite odločbo okrajnemu načelstvu sklicevaje se na zgornja §§, ker bi imele stranke, zoper katere bi izvršili nično odločbo, osnovano pritožbo po § 140. cit. zakona.

S tem odpade odgovor na drugo vprašanje. Le v pojasnilo navajamo, da je po avstrijskem še veljavnem zakonu iz l. 1871. rubež plače nestalnega delavca nedopustna, razen za alimentacijske zahtevke. Po novem izvršilnem postopku bo pa tudi od 1. januarja 1958 dopustno rubiti delavske plače, vendar bo moralo delavcu ostati čistih 20 Din dnevno. — Žepna rubež, ki je upravni postopek sploh ne omenja, pa se izvrši s preiskavo obleke zavezanca.

To vse pa le zaradi pojasnila. Držite se navodil iz prvega odstavka odgovora.

31. Vrnitev v zmoti plačevane oskrbnine.

Ali more občina terjati povračilo ubožne preskrbe od pristojne občine, ako je plačevala oskrbne stroške v zmoti, da je sama pristojna občina? Gre za nezakonskega in s poroko matere nepozakonjenega otroka, ki ni sledil materi v domovinstvu z njeno poroko. Obč. T.

Odgovor: Predvsem opozarjamo na to, da je pred kratkim državni svet v konkretnem primeru odločil, da nezakonski otrok v vsakem slučaju sledi materi v domovinstvo. Ministrstvo v svojih razpisih pa stoji na stališču, da nezakonski otrok sledi le tedaj materi, ako je ta pridobila novo članstvo samostojno. Zaradi tega nasprotstva v praksah je ministrstvo zaproseno za pojasnilo in navodilo. Predvsem bo torej ugotoviti domovinstvo tega nezakonskega otroka. Ako otrok ni sledil svoji (nezakonski) materi v domovinstvo vsled poroke (na katerem stališču stojita banska uprava in ministrstvo), potem morete zahtevati povračilo v zmoti plačane oskrbnine; obrnite se z vlogo na svoje okrajno načelstvo s prošnjo, da pozove pristojno občino k povračilu v zmoti plačane oskrbnine. Ako se bo ta občina še nadalje branila, naj okrajno načelstvo izda odločbo o tem, seveda če sta obe občini v istem okraju; ako sta pa v različnih okrajih, pa preko svojega okrajnega načelstva zaprosite bansko upravo za odločbo.

Ako bi oblastvo (okrajno načelstvo oz. banska uprava) iz katerihkoli vzrokov odklonila prisoditi v zmoti plačano oskrbnino, dasi bi bilo ugo-

tovljeno, da otrok ni pristojen v občino, ki je v zmoti plačevala oskrbnino, potem imate po našem mnenju še vedno odprto sodno pot, da terjate povračilo v zmoti plačanega dolga, oziroma povračilo nedolga. Tožbe pa ni opreti na ubožni zakon, ampak na civilnopravne temelje.

32. Preklic sprejema v domovinsko zvezo.

Na seji z dne 22. sept. t. l. je sprejel občinski odbor samsko delavko H. L. v domovinsko zvezo, in sicer na podlagi petletnega bivanja po § 17. zakona o občinah. Naknadno pa smo ugotovili, da omenjena H. L. še ne biva celih pet let tukaj, temveč da ji manjka še 15 mesecev. — Ali sme občina svoj sklep preklicati?

Odgovor: Občinski odbor svojega sklepa ne more preklicati. Z vročitvijo odloka o odborovem sklepu sta si namreč H. L. in njena prejšnja domovna občina pridobili pravico, ki se jima enostransko ne da odvzeti. Sklep o sprejemu v domovinsko zvezo bi se mogel izpremeniti samo na ta način, da ali H. L. in njena prejšnja občina pristaneta na izpremembo, ali pa da vložita (eden ali drugi) pritožbo proti sklepu, odnosno da — ker je pritožbeni rok najbrž že potekel — predlagata obnovo postopka po § 128. z. u. p. Tega pa najbrž ne bosta naredila; H. L. ne, ker je zadovoljna, da je prišla v premožnejšo občino, njena prejšnja domovna občina pa ne, ker je zadovoljna, da se je znebila revne občanke. Vaša občina nima nobenega pravnega sredstva; H. L. je postala vaša članica.

33. Nabiranje milodarov.

Ali sme občina izdajati dovoljenja osebam (reveži, pogorelci itd.) za pobiranje milodarov na področju svoje občine? Obč. S.

Odgovor: Le v primeru elementarnih nezgod in le za okoliš lastne občine sme občinska uprava dovoliti nabiranje materialnih sredstev, pa še to le, če gre za lastnega oškodovanega občana. Izven tega primera so za izdajanje takih dovoljenj pristojna okrajna in policijska oblastva ter ban. — Prošnje in izdana dovoljenja niso oproščena taks v nobenem primeru. — O tem predmetu je bila izdana banska naredba (glej »Službeni list« od 5. junija 1933, št. 290/45, str. 635).

Kaj manjka »Samoupravi«? Sodelovanja širokih krogov naših naročnikov in čitateljev, pred vsem pa občin samih! Vabimo zato vse, ki se zanimajo za samoupravna vprašanja, zlasti tudi gg. župane in občinske tajnike, da se v večji meri udeležujejo dela pri listu. Ne plašite se truda ali namišljenega neznanja! Prispevajte svoj del k izgradnji lista s tem, da mu pošiljate svoja mnenja, kritike in predloge k aktualnim vprašanjem občinske uprave ter kratka poročila o delu v svoji občini. Samo z vašim sodelovanjem se bo »Samouprava« dvignila iz ozkega okvira strokovno poučnega lista v resnično glasilo slovenskih samouprav.

Uredništvo.

Iz Županske zveze

Poročilo o izrednem občnem zboru Županske zveze.

(Konec.)

Po sprejetih resoluciji je prešel načelnik na nadaljnjo točko dnevnega reda »Predlogi in nasveti«, pri kateri se je razvila živahna debata.

Kot prvi se je oglasil k besedi župan iz Šmarja pri Jelšah Turk Ivan, za njim pa mariborski podžupan Zebot Franjo, ki sta zahtevala spremembo cestnega zakona v tem smislu, da se cestni odborniki volijo in ti naj iz svoje srede izvolijo načelnika.

Jeseniški župan Markež je zahteval, da se socialna zakonodaja razširi in izpopolni v dobro delavstvu in da se razvoj slovenske industrije ne ovira pod različnimi neutemeljenimi pretvezami.

Lebinger Hinko zahteva čimprejšnje uzakonjenje delavskega starostnega zavarovanja, župan Kuhar Ignacij (Križe pri Tržiču) pa, da se industrija prisili, da zviša delavske mezdne. Na pobudo župana iz Zagorja Prosenca se razvije daljša debata o pobijanju brezposelnosti. Zebot predlaga, da se revizije nad občinskim gospodarstvom vršijo vsako leto, vendar naj bi te posle vršili okrajni načelniki, ker so revizije po revizorjih banske uprave predrage.

Minister v pokoju Vesenjaki Ivan graja postopanje davčnih uprav pri knjiženju in nakazovanju občinskih dokladov, ker se knjiženje ne vrši v smislu tozadavnega pravilnika.

Med tem se je oglasil k besedi predsednik Rafaelove družbe p. Kazimir Zakrajšek, ki je priporočal navzočim skrb za izseljence, ustanovitev kolonizacijskega fonda in izseljenske zbornice.

Župan Brulc (Smihel-Stopiče) ugotavlja, da so vsa zemljišča v Sloveniji previsoko klasificirana in da naj se izvrši ali preklasifikacija zemljišč ali pa naj se zniža količnik za odmero zemljarine.

Po krajši debati se je soglasno še sklenilo, da se bo vršil prihodnji občni zbor v Celju, na kar se je načelnik zahvalil vsem prisotnim za udeležbo in zaključil občni zbor.

*

Po sklepih občnega zbora je Županska zveza usmerila svoje nadaljnje delovanje in je sprejete resolucije poslala na vsa pristojna ministrstva. Poleg tega se je v posebno važnih zadevah obrnila na pristojna mesta tudi s posebnimi spomenicami in vlogami.

Sredi meseca junija so se zglasili nastopniki zveze Novak Nande, Mihelčič Alojzij in Vesenjaki Ivan ter za »Kmečko zvezo« Brodar Ivan v Beogradu, kjer so tudi osebno intervenirali v naslednjih perečih zadevah:

Ker je donos občinskih trošarin prekomerno padel in tega padca ni več mogoče opravičevati z zmanjšanim konsumom alkoholnih pijač, naj se izvede kontrola nad prometom z vinom in žganjem, vendar v tem smislu, da vinogradnik pri tem ne bo prizadet. Kakor prejšnje čase, tako naj se tudi zdaj izda železniškim postajam nalog, da nudijo občinam potrebne podatke o trošarinskih predmetih, uvoženih po železnicah.

Knjiženje občinskih odnosno samoupravnih dokladov sploh naj se vrši točno po določilih pravilnika o knjiženju neposrednih davkov, pobrane doklade pa naj se mesečno redno nakazujejo občinam.

Zaradi nevdržnih razmer v ljubljanski splošni bolnišnici so predložili obsežen in izčrpen referat, ki nazorno kaže, da bolnišnica naraščajočim potrebam več ne odgovarja in da je odpomoč nujno potrebna.

Enako so predložili daljšo spomenico glede zadružništva z zahtevo, da tudi država pomore k njega sanaciji. V tej zadevi so se zglasili tudi pri guvernerju Narodne banke in mu razložili, da je zaradi nelikvidnosti kreditnega zadružništva najbolj prizadet ravno mali človek, ki je svoje malenkostne, velikokrat od ust pritrpane prihranke nalagal, danes pa ne more do njih.

Občinski uslužbenec

GLASILO ZVEZE POKRAJINSKIH OBČINSKIH USLUŽBENCEV

Japelj V.:

NAŠ POKRET.

Nekateri gospodje župani so doslej organiziranje občinskih uslužbencev spremljali s kritičnim očesom, češ da je organizacija nepotrebna in naj se ureditev medsebojnih službenih odnosov prepusti občinam samim. Zopet drugi vidijo v naši organizaciji politične cilje in celo hujskajoče namene. Eni kot drugi se motijo. Organiziranje občinskih uslužbencev samo dokazuje, da je naš stan na poti napredka. Saj smo doslej menda bili sploh edini od vseh poklicev, ki ni imel organizacije. Čevljarški pomočniki in trgovski potniki, služkinje in tovarniški delavci, državni uradniki in banovinski uradniki, vse je organizirano, ker vidi v organizaciji ne samo sredstvo za doseg materialnih in drugih stanovskih ciljev, ampak tudi neštevilne druge svrhe, ki jih hočem baš za našo organizacijo podrobneje opisati; kajti niti naši tovariši ne pomužejo, kakšen namen naj ima organizacija.

Ko smo ustanovili naše društvo, smo se ustanovitelji sami zibali v sanjah, da bo v kratkem pristopilo nad 1000 članov, da bomo prirejali mesečne konference na sedežih glavarstev, kjer se bomo medsebojno spoznavali in delali načrte za naše bodoče delo, seveda ne samo za doseg materialnih ugodnosti, ampak tudi za izboljšanje službe, katero vršimo. Res je pristopilo precej članov, žal pa mnogo manj, kot se je pričakovalo; toda z redkimi izjemami so člani društva »le samo zahtevali, ne da bi tudi sami kaj dali!« Člani so pričakovali čudežev od novega društva, naši predstojniki pa so videli v novem društvu le zle namene. Prvi kot drugi so se varali in ko gledam bilanco sedemletnega delovanja društva, ugotavljam, da ta bilanca ni pasivna. Pred leti se je kak romanopisec obregnil ob »občinskega pisarja« in pisal o njem zaničljivo z opazkami o »iztirjenih eksistencah«, »propadlih študentih« itd. Nikogar ni bilo, ki bi naš poklic branil; tudi nadzorna državna oblast je v aktih opazala le župane in odbornike. Poslednji državni najmanjši uslužbenec je imel več ugleda v javnosti kot občinski tajnik, akotudi ta vrši odgovorno, ogromno delo, ki se le težko da primerjati s kakim drugim. Ob času, ko se je začel delati osnutek zakona o občinah, pa je društvo prvič nastopilo, seveda pod okriljem Zveze oziroma Saveza. Razmeroma prav skromni so bili naši uspehi, ki smo jih dosegli z občinskim zakonom, toda to ni bila krivda društva, ampak krivda razmer. Niti oblast, niti javnost nas takrat še nista hotela priznati; bili smo še nepoznan poklic. Tendence centraliziranja naše uprave se glede določb o občinskih uslužbencih v občinskem zakonu pač ne more očitati, ker je zakon prepustil vso ureditev službenih odnosov banovinom.

Ne bi hotel delati krivice našemu Savezu, da se ni dovoljno pobrigal za interese občinskih uslužbencev; kajti takrat so bili v Savezu pač samo zastopniki avtonomnih mestnih občin, ki niso poznali razmer v podeželskih občinah. V letošnjem letu pa smo podeželski uslužbenci vsilili tudi našega zastopnika v savezno upravo.

Ogromno pa je storila za podeželske občinske uslužbence Zveza v Ljubljani. Z njeno pomočjo nam je uspelo omiliti mnoge nameravane trdote v prvi uredbi o občinskih uslužbencih. Kasneje je društvo napravilo vzoren osnutek statuta občinskih uslužbencev, zopet pozneje smo izprosili ustavitev izvajanja prvotne uredbe in dosegli novelizacijo te uredbe, ki je v mnogem izboljšala naš materialni in družabni položaj, pri čemer gre zopet nemala zasluga še vzornemu osnutku novega našega občinskega statuta. Redki so oni, ki razumejo vse težkoče borbe za izboljšanje našega materialnega stanja

in zato so tako številne pritožbe, da društvo še ni ničesar storilo. Dejstvo je, da zasleduje društvo cilj za izboljšanjem materialnega položaja; toda mi ga hočemo doseči zlepa, legalnim potom, v vsestranskem sporazumu in ob upoštevanju trenutnih izrednih težkih razmer, v katerih se nahajajo naše občine kot delodajalke. Vsi oni pa, ki pričakujejo čudežev od društva, imajo priliko zagrabititi za delo in ustvariti čudeže!

Toda ni bil namen organizacije samo izboljšanje materialnega položaja; stremimo tudi za dosego priznanja našega službenega položaja v človeški družbi. Saj je naš poklic tako težak in toliko se od nas zahteva, da res zaslužimo upoštevanje javnosti in državne uprave. Hočemo priboriti svojemu poklicu ugled, kakršnega s svojim delom res zaslužimo.

Samo v eni točki smo si tovariši istega mišljenja, namreč v naziranju, da je vsak, tudi najmanjši dotik političnih dnevnih dogodkov in izražanje pripadnosti k eni ali drugi politični stranki najstrožje prepovedan. Odkar obstoja društvo, smo se večkrat zbrali v večjem številu in se ob teh prilikah spoznali. Ni došlo do sporov zaradi različnih svetovnih nazorov, skoraj brez izjeme se je izražala zahteva po depolitizaciji občinskih uslužbencev. Eno-dušno smo želeli, da bi se občinskim uslužbencem prepovedala udeležba pri občinskih volitvah; kajti izpovedati, koga želi kdo za gospodarja, je pač preveč zahtevano. Občinski uslužbenec naj bo zadovoljen z vsakim gospodarjem, ki ga je postavila večina občanov pri poštenih volitvah, zvesto naj mu služi in posluje tako, kakor zahteva poštena vest in interes službe.

Opisal sem cilje društva; poudarjam, da naši načrti niso prevratni, tudi ne pretirani. Zatekli smo se v okrilje Županske zveze, sporazumno z njo hočemo reševati težkoče našega poklica. Mi verujemo trdno, da se bo zmotno pojmovanje nekaterih gospodov županov o našem stanu prej ali slej izpremenilo. Hočemo pomagati našim občinam do napredka in v ta namen zastaviti vse svoje moči in uporabiti ves svoj čas, četudi moramo trenutno »zategniti pas okoli života«. Večkrat sem na zborovanjih županov čul opazke, da mora delavec na polju ves dan trdo delati in ima manj plače kot tajnik, ki lepo sedi v pisarni. Mi pa vemo, koliko duševne sile rabi vesten občinski uradnik, ako hoče vršiti svojo službo in da tu ni primere. Potrudili se bomo, da bomo občanom postali neobhodno potrebni, da se brez nas ne bo dalo izhajati, da bomo postali krajevni tolmači državnih odredb; in ko bodo občani uvideli plodonosnost našega dela, takrat bo naše družabno stališče ustanovljeno in s tem v zvezi tudi izboljšan naš materialni položaj. — Pokret naših vrst noče biti brezsmiseln ali izsiljevalen, mi želimo v složnem sporazumu uveljaviti v javnosti naš poklic! Zato se obračamo na vse občane v banovini, da nam pri tem pomagajo, ker s svojim res težkim delom zaslužimo boljše upoštevanje, kakor ga danes uživamo.

*

Naše društvo je prosilo kr. bansko upravo, da izda okrožnico na podrejene občine, da se povrnejo občinskim uslužbencem prejemki, ki so jim bili novembra 1935 znižani s svoječasnno uredbo o znižanju prejemkov.

*

Prihodnja številka »Samouprave« bo priobčila naslove vseh občinskih uslužbencev iz sledečih okrajev: Kranj, Radovljica, Kamnik in Skofja Loka. Prosimo uslužbenca iz teh okrajev, da pošljejo najkasneje do 10. novembra t. l. društvu v Trzič svoje točne naslove s podatki, kdaj so službo nastopili, službeni položaj in čin, ali so pogodbeni ali pragmatični, ali so že prevedeni in vsemi drugimi osebnimi podatki.

Kdor do stavljenega roka ne bo javil teh podatkov v Trzič, pač njegovo ime ne bo objavljeno. Potrebno pa je, da dobijo vsi naši tovariši točen pregled, kdo in kje sploh službujejo naši tovariši. Zadeva je važna!

Plačajte članarino! Naročite »Samoupravo«!